

Отже, доцільність розрахунку економічного капіталу пов'язано з одного боку у узгодженістю інтересів власників, менеджерів і працівників, а з іншого – між банками та його клієнтами.

Список літератури:

1. AnExplanatory Note on the Basel II IRB Risk Weight Functions / Consultative Document ; BCBS. – 2005. – Режим доступу : <http://www.bis.org>.

2. Carpio G., Klingebiel D. Episodes of Systemic and Borderline Financial Crises. - World Bank. - 2003.- P2.

Сергій ШЕВЧУК

Національний університет ДПС України

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ: ЕФЕКТ КАЗУАЛЬНОСТІ

За останні декілька століть теорія управління державним боргом країни стала загально визнаною теоремою, що кожен раз потребує новачійних підходів у її доведенні. Жодна цивілізована держава, на сьогодні, не обходиться без зовнішніх, а особливо внутрішніх запозичень. Динаміка глобалізаційного поступу тільки поглиблює відповідний процес, зумовлюючи виникнення новітніх концепцій та трансформаційних моделей економічних взаємозв'язків, що, в свою чергу, актуалізує проблематику ефективного управління державним боргом.

Згідно Бюджетного кодексу України державний борг – це загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення [1].

Дуалістичність відповідної системи запозичень, а головне рівень ефективності використання залучених коштів, породжують чималі дискусії на державному, регіональному та локальному рівні. Зокрема, процес отримання позик, з одного боку, дозволяє країні швидко варіювати грошовими ресурсами у вирішенні нагальних фінансових питань, стимулювати перспективні інноваційні проекти, різноманітні програми та здійснювати реформи, з іншого – неефективне використання – є суттєвим навантаженням на державний бюджет, фактором соціальної напруги та зменшення економічної безпеки країни. В загальному форматі саме другий варіант активізує ланцюгову реакцію, що призводить до зниження рівня боргової безпеки країни, зростання податкового навантаження на суб'єкти господарювання, активізації інфляційних процесів, девальвації національної валюти, «відпливу» грошових активів та зниження конкурентоспроможних позицій країни у міжнародних рейтингах.

На сьогодні, в Україні спостерігається саме наступна тенденція. За роки незалежності державний борг формувався під впливом потреб оперативного фінансування поточних бюджетних видатків та без визначеного стратегічного напрямку економічних реформ, що і зумовлювало його арифметичне збільшення. За офіційними даними Міністерства фінансів України державний та гарантований державою борг у співвідношенні до ВВП у березні 2014 року становив 52,7% [2], за неофіційною інформацією цей показник оцінювався на рівні 70%. Аналізуючи структури державного боргу, варто зазначити, що 49,7% становлять запозичення за внутрішніми облігаціями, 31 % за зовнішніми облігаціями, 19,3% інші запозичення включаючи кредити МВФ, МФО, НБУ та інших країн. Серед причин швидкого зростання державного боргу України варто виокремити: не стабільну політико-економічну ситуацію у країні, необхідність збільшення валютних резервів для забезпечення стабілізації національної грошової одиниці; значні обсяги бюджетного дефіциту; залежність від імпорту енергоносіїв; домінування 3 та 4 технологічного укладу галузей національної економіки.

На нашу думку, сам по собі державний борг не є загрозою, синонімом категорії «фінансовий тягар» він став під час нераціонального та безсистемного використання залучених коштів. Адже, саме цільове використання грошових активів є фактором загрози

фінансової безпеки або економічним поступом держави. Ретроспектива динаміки державних запозичень провідних країн світу свідчить, що розмір державного боргу у відношенні до ВВП цих держав становить набагато суттєвіший відсоток ніж в Україні, зокрема Австрія – 54%, Німеччина – 80%, Італія – 112%, США – 111%, Греція – 176%. Проте, це не завадило зазначеним вище країнам досягнути значних успіхів у процесі ринкових перетворень та ефективно використовувати державні запозичення для оптимізації боргової політики в процесі раціонального використання наявного економічного потенціалу.

Підсумовуючи зазначене вище, вважаємо, що державні запозичення при ефективній стратегії використання є необхідною домінантою економічного розвитку країни. Першочерговим завданням на сьогодні є розробка комплексного підходу до стратегії управління державним боргом з виокремленням пріоритетного напрямку переходу на інноваційну модель структурної перебудови економіки. По-друге встановлення конкретних цілей та меж взаємодії монетарною, фіскальною, інноваційно-інвестиційною та борговою політикою, для підвищення ефективності управління активами та пасивами держави. По-третє налагодження системи інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації, координації та вдосконалення механізмів реалізації боргової політики.

Список літератури:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?&art_id=398647&cat_id=398646

Леся ШУПА

Тернопільський національний економічний університет

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Страховання в Україні сьогодні – це тема складна і актуальна одночасно. Складна – через те, що є велика недовіра населення до страхових компаній. Актуальна – тому що страховання дозволяє захистити себе від можливих ризиків, які супроводжують кожного. Більшість розвинутих країн вже давно і дуже ефективно застосовують медичне страхування.

Медичне страхування – це форма особового страхування, що гарантує громадянам отримання медичної допомоги при настанні страхової події за рахунок нагромаджених страхових фондів [1]. Медичне страхування передбачає страхування на випадок втрати здоров'я з будь-якої причини. Воно забезпечує більшу доступність, якість і повноту щодо задоволення різноманітних потреб населення в наданні медичних послуг, є ефективнішим порівняно з державним фінансуванням системи охорони здоров'я. Медичне страхування пов'язане із компенсацією витрат громадян, які обумовлені одержанням медичної допомоги, а також інших витрат, спрямованих на підтримку здоров'я [1]

Медичне страхування освітлене цілою низкою досліджень та публікацій. Зокрема, праці таких науковців як, Н. Андріюшина, М. Клімов, М. Мних, Е. Писанець, В. Рудня, та іншими.

В наш час актуальним для нашої країни являється розвиток медичного страхування. Цей вид страхування має свою специфіку, оскільки одночасно відноситься і до life і до non-life страхування. Складно в достатній мірі врахувати всі ризики, які можуть виникнути в період життя людини.

Отже, незважаючи на значну кількість компаній, фактично на страховому ринку основну частку валових страхових премій - 99,6% акумулюють 200 СК «non-Life» (60,4% всіх СК «non-Life») та 98,8% - 20 СК «Life» (34,5% всіх СК «Life»).

Таблиця 1